

N:o 61.

Af Grefve Sparre, Eric, angående anvisande af medel för utvidgning af Elementarläroverket i Åmål från treklassigt till femklassigt.

Under fullt erkännande af de svårigheter, som yppas för beviljande af anslag vid innevarande Riksdag, anhåller jag likväl, då Representationen aldrig visat njugghet i fråga om läroverken, att få ånyo upptaga den förut väckta frågan om Åmåls treklassiga elementarläroverks förändring till femklassigt. Distriktet för detta läroverk utgöres af Åmåls stad, Tössbo och Wedbo härader jemte Skålleruds socken af Nordahls Härad på Dalsland, Näs och Nordmarks härader jemte Svanskogs socken af Wermland med en befolkning af 90,000 människor. Afståndet från Åmål till de närmast belägna läroverken i Wenersborg och Carlstad är 8 mil, och lärjungarnes antal, som redan uppgått till 60, skulle utan tvifvel, om läroverket blefve femklassigt, betydligt tillvexa, enär föräldrar och målsmän nu föredraga att skicka sina barn till de läroverk, der de kunna fortsätta och sålunda undvika ombyte af läromethoder. Den ringa tillökning i kostnad, som härigenom uppkomme, skulle för den rikt befolkade orten verka högst välgörande, enär mången yngling nu nödgas helt och hållet umbära undervisning till följd af föräldrars oförmåga att underhålla honom vid ett aflägset läroverk.

Jemför man befolkningen i detta skoldistrikt med den i öfriga, och fäster afseende derjemte på afståndet från andra läroverk, så torde det visa sig, att det ifrågavarande framför många andra torde förtjena understöd. Också har staden Åmål beslutat icke allenast att anordna rum för ytterligare två klasser i skolhuset, men äfven funnit sig nödsakad att för 2 år anslå medel till två extra lärare, under förmodan att Staten ej skulle vägra anslag dertill; men den fattiga staden förmår ej i längden utbetala dessa löner; förslaget måste således falla, om det ej understödjes.

Jag får således värdsamt föreslå,
att elementarläroverket i Åmåls stad måtte förändras från treklassigt till femklassigt, och att följaktigen anslag till aflöning af erforderligt antal lärare må beviljas.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

Eric Sparre.

N:o 62.

Af Herr Hallenborg, Magnus, angående Ystads lägre Elementarläroverks utvidgning till ett fullständigt högre Elementarläroverk.

Genom förändrade stadganden har den dimissionsrätt, som tillförene tillkommit staden Ystads lärdomsskola, blifvit densamma fränkänd och skolan inskränkt till ett femklassigt elementarläroverk, hvaraf blifvit en följd, att der intagne ynglingar, hvilka önska inhemta de för den så kallade afgangsexamen föreskrifna kunskapsmätt, äro nödsakade att söka inträde i fullständigt elementarläroverk å annan ort.

De närmast intill nämnda stad belägna fullständiga elementarläroverken uti städerna Malmö och Lund äro dock så anlitade, att inträde derstädes icke fortfarande lärer kunna medgifvas i sådan utsträckning, att provinsens behof genom dessa kan fyllas.

För närvarande undervisas vid läroverket i Lund omkring 600 ynglingar, och om icke redan ett så stort antal vid en enda undervisningsanstalt kan anses allt för stort, lärer det icke kunna bestridas, att genom en dylik sammandragning å en enda punkt lefnadskostnaderna så uppdrifvas, att ynglingarnes vistande derstädes fördyras vida utöfver föräldrars och målsmäns ekonomiska tillgångar, till följd hvaraf mången obemedlad med stora anlag för studier begåfvad yngling tvingas att öfvergifva den bana, hvaråt han företrädesvis synes vara egnad.

Lärarens aflöning är enahanda, om de sammandragas vid ett enda högre elementarläroverk eller fördelas på flera sådana, hvadan någon ytterligare utgift